

1. ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ Η ΑΝΑΓΚΗ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΝΕΩΝ ΜΕΛΩΝ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/01/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/01/2026

Σελίδα: 45

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Προβλέψεις για το 2026

ΤΑ ΝΕΑ 45
ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ
3-4 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2026

ΤΗΣ ANA
KRSTINOVSKA

Ερευνήτρια στο Πρόγραμμα Νοτιοανατολικής Ευρώπης, **ΕΥΑΙΜΕΠ**

Επιτακτική η ανάγκη αποδοχής νέων μελών

Από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, τον Φεβρουάριο του 2022, η πολιτική διεύρυνση έχει ανακηρυχθεί σε προτεραιότητα και γεωπολιτική αναγκαιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρότι έχει σημειωθεί πρόοδος, αυτή παραμένει άνιση μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και της Ανατολικής Γεγονίας. Η ανάγκη αποδοχής νέων μελών στο άμεσο μέλλον είναι επιτακτική, τόσο για τη διατήρηση της αξιοπιστίας των μακροχρόνιων ευρωπαϊκών δεσμεύσεων προς τα Δυτικά Βαλκάνια όσο και για την αντιμετώπιση στρατηγικών, γεωπολιτικών και ζητημάτων ασφάλειας που απορρέουν από την Ανατολή. Ωστόσο, μια σειρά από εμπόδια έχει αποτρέψει την υιοθέτηση μιας πιο φιλόδοξης ατζέντας διεύρυνσης – και είναι πιθανό να εξακολουθήσουν να υφίστανται και το 2026. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι εσωτερικές μεταρρυθμίσεις της ΕΕ για την αντιμετώπιση θεσμικών προκλήσεων που συνδέονται με την αύξηση του αριθμού των κρατών-μελών, οι ανεπίλυτες διμερείς διαφορές και η άνιση πρόοδος μεταρρυθμίσεων στις υποψήφιες χώρες. Ως αποτέλεσμα, παραμένει απίθανο να ενταχθούν νέα κράτη στην Ένωση μέσα στο επόμενο έτος. Το πρώτο εξάμηνο του 2026 αναμένεται να επαναφέρει στο προσκήνιο την πολυαναμενόμενη – και επανειλημμένως αναβληθείσα – Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την

αναθεώρηση της προενταξιακής πολιτικής. Το έγγραφο αυτό αναμένεται να αποτελέσει τη βάση για την έναρξη μιας ευρείας συζήτησης σχετικά με τον εξορθολογισμό των διαδικασιών λήψης αποφάσεων, την ενίσχυση της χρήσης της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο – τουλάχιστον για ενδιάμεσα στάδια της ενταξιακής διαδικασίας – καθώς και την αντιμετώπιση ζητημάτων θεσμικής και πολιτικής εκπροσώπησης των νέων κρατών-μελών. Δεδομένου ότι οι αποφάσεις αυτές θα έχουν επιπτώσεις πέραν της πολιτικής διεύρυνσης, αγγίζοντας την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και ενδεχομένως και άλλους τομείς πολιτικής, η διαδικασία συζήτησης και διαπραγμάτευσης αναμένεται να είναι εντατική και παρατεταμένη. Παρ' όλα αυτά, πρόκειται για μια αναγκαία πορεία, εάν η ΕΕ επιθυμεί να ξεμπλοκάρει κρίσιμα στάδια της ενταξιακής διαδικασίας, να κατευθύνει τις ανησυχίες των πιο επιφυλακτικών κρατών-μελών και να αποφύγει δυσάρεστες εκπλήξεις στο τελικό στάδιο. Το πιο ανησυχιακό – αν και όχι αδύνατο – σενάριο τα επόμενα χρόνια θα ήταν οι προσχωρούσες χώρες να ολοκληρώσουν επιτυχώς τις τυπικές ενταξιακές διαπραγματεύσεις, μόνο για να δουν στη συνέχεια τις συνθήκες προσχώρησής τους να απορρίπτονται από ένα ή περισσότερα κράτη-μέλη. Παρότι οι αναμενόμενες μεταρρυθμίσεις εκτιμάται ότι θα περιορίσουν την «ομρεία»

της ενταξιακής διαδικασίας από εσωτερικά και διμερή ζητήματα που δεν συνδέονται άμεσα με τα επίσημα κριτήρια ένταξης (όπως ορίζονται από την Κοπεγχάγη και τη Μαδρίτη), τέτοιου είδους διαφορές είναι πιθανό να συνεχίσουν να βαραίνουν τη διεύρυνση και το 2026. Εδώ και χρόνια, χώρες όπως η Βόρεια Μακεδονία – αλλά και η Ουκρανία, η Αλβανία και το Μαυροβούνιο – αντιμετωπίζουν πιέσεις από μεμονωμένα κράτη-μέλη, τα οποία απειλούν ή επιβάλλουν βέτο εάν δεν ικανοποιηθούν τα αιτήματά τους. Αν και τον Δεκέμβριο του 2025 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιχείρησε να παρακάμψει προσωρινά το βέτο της Ουγγαρίας, προωθώντας «τεχνικές διαπραγματεύσεις» για την Ουκρανία και τη Μολδαβία, ώστε οι χώρες αυτές να συνεχίσουν τις μεταρρυθμιστικές τους προσπάθειες, η αξιοπιστία της ΕΕ παραμένει σε δοκιμασία σε δύο επίπεδα. Πρώτον, το 2026 τέτοιες ρυθμίσεις θα πρέπει να εφαρμοστούν με συνέπεια σε ολόκληρο το χαρτοφυλάκιο της διεύρυνσης. Για παράδειγμα, η Βόρεια Μακεδονία, η οποία παραμένει μπλοκαρισμένη από τη Βουλγαρία, θα έπρεπε επίσης να επωφεληθεί από «τεχνικές διαπραγματεύσεις» ώστε να διατηρηθεί η μεταρρυθμιστική δυναμική. Δεύτερον, οι πρόχειρες λύσεις δεν πρέπει να μετατραπούν σε υποκατάστατο ή σε άλλοθι για την αναβολή της αναζήτησης βιώσιμων πολιτικών λύσεων στις διμερείς διαφορές. Αντιθέτως, το 2026 θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από εντατικοποιημένη ευρωπαϊκή εμπλοκή στην επίλυση διαφορών και στις προσπάθειες αποκλιμάκωσης, τόσο μεταξύ υποψήφιων χωρών και κρατών-μελών όσο και μεταξύ των ίδιων των υποψηφίων (όπως στην περίπτωση της Σερβίας και του Κοσόβου). Μια αξιόπιστη προοπτική ένταξης, βασισμένη σε μια αυστηρή αξιολογική διαδικασία, παραμένει ο ακρογωνιαίος λίθος της πολιτικής διεύρυνσης. Το επόμενο έτος θα είναι κρίσιμο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να αποδείξει έμπρακτα τη στήριξή της στη δημοκρατική διακυβέρνηση στην περιοχή και να διαλύσει τις εντυπώσεις ότι είναι διατεθειμένη να υποχωρήσει σε θεμελιώδεις αξίες χάρην βραχυπρόθεσμης σταθερότητας – με τις διαδηλώσεις στη Σερβία να αποτελούν χαρακτηριστικό δοκιμαστικό. Όλα τα αναγκαία εργαλεία είναι ήδη διαθέσιμα: το 2026 θα είναι η χρονιά κατά την οποία θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν αποφασιστικά, μέσω της σύνδεσης των χρηματοδοτικών κινήτρων και της ενταξιακής αρεσιμότητας με απτά αποτελέσματα μεταρρυθμίσεων – ή με την απουσία τους. Παρ' όλα αυτά, το κρίσιμο συστατικό, η πολιτική βούληση – τόσο από την πλευρά των υποψηφίων χωρών για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων όσο και από την πλευρά των κρατών-μελών για την αξιόπιστη επιβράβευση της προόδου – δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένο.

Συνολικά, η πρόοδος στις εσωτερικές μεταρρυθμίσεις της ΕΕ, η πιο πειθαρχημένη διαχείριση των διμερών διαφορών και η συνεπής εφαρμογή της αξιολογικής αρεσιμότητας θα αποτελέσουν τα καθοριστικά δομικά στοιχεία της πολιτικής διεύρυνσης το 2026 – μια χρονιά που αναμένεται να δοκιμάσει κατά πόσον η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να μετατρέψει την ανανεωμένη γεωπολιτική της φιλοδοξία σε μια αξιόπιστη και προβλέψιμη ενταξιακή διαδικασία.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Το πρώτο εξάμηνο του 2026 αναμένεται να επαναφέρει στο προσκήνιο την πολυαναμενόμενη – και επανειλημμένως αναβληθείσα – Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναθεώρηση της προενταξιακής πολιτικής